

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/615/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112222382
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1112222382.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky : K. R., U. N. XX, U., zastúpená : Mgr. Petrom Neštepným, advokátom, Ferienčíkova 7, Bratislava, proti odporcom : 1/ R. R., U. H. X, U., 2/ H. R., U. N. XX, U., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 10C/138/2012-39 zo dňa 29. októbra 2012 , v pomere hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 138 ods. 1 O.s.p. nepriznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vo svojom rozhodnutí uviedol, že navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 13.07.2012 domáha zrušenia jej podielového spoluvlastníctva s odporcami k rodinnému domu nachádzajúcemu sa v Bratislave na I.. H. X, Y..Č.. XXXXXX, postaveného na parcele č. XXXX a k pozemkom parc.č. XXXX o výmere 662 m2., druh pozemku: záhrady a parc.č. XXXX o výmere 615 m2, druh pozemku: zastavané plochy a nádvorcia, uvedené nehnuteľnosti zapísané na LV Č.. XXX, vedeného príslušnou správou katastra pre X..Ú.. Y. J., K.: U. U. - J..Č.. Y. J.. Zároveň sa domáha nariadenia predaja týchto nehnuteľností s tým, že výťažok bude medzi navrhovateľku a odporcov rozdelený po 3/8 pre navrhovateľku a odporcu 1./ a 1/4 pre odporkyňu 2./.

Na základe žiadosti navrhovateľky o oslobodenie od súdnych poplatkov, doručenej súdu dňa 13.07.2012, ju súd prvého stupňa vyzval, aby doručila súdu vyplnené tlačivo na dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré jej zaslal spolu s výzvou. Z predmetného Tlačiva vyplýva, že navrhovateľka je rozvedená, má 1 nezaopatrené dieťa, je zamestnancom RTVS s príjmom za júl 2012 - 571,70 €, jún 2012 - 608,49 €, máj 2012 - 631,61 €, apríl 2012 - 565,39 €, marec 2012 - 627,62 €, február 2012 - 582,44 € a január 2012 - 571,80 €. Od 10.6.2007 poberá starobný dôchodok, v súčasnosti v sume 400 €. Navrhovateľka dostáva na nezaopatrenú dcéru výživné vo výške 100 EUR. Býva v byte na X. X T. U., ktorého je vlastníkom. Mesačné náklady na bývanie predstavujú sumu 125 €, na cestovné do práce v sume 10 €. Okrem uvedenej nehnuteľnosti vlastní 3/8 rodinného domu na H. X T. U.. Na účte vedenom vo VÚB banke ma zostatok vo výške 4.500 €, nemá žiadne dlhy. Vlastným šetrením prvostupňový súd zistil, že navrhovateľka okrem vyššie uvedených nehnuteľností ako výlučná vlastníčka vlastní pozemok parc.č. XXX/XXX - orná pôda vo výmere 12 435 m2, zapísaný na LV Č.. XXXX, X..Ú.. T., K. W..

S prihliadnutím na zistené skutočnosti, a to hlavne na vlastníctvo viacerých nehnuteľností a zároveň na mesačný príjem navrhovateľky, mal súd prvého stupňa za to, že jej majetkové pomery neodôvodňujú

oslobodenie od súdnych poplatkov. Prvostupňový súd poukázal tiež na skutočnosť, že navrhovateľka aj napriek ňou podpísanému čestnému vyhláseniu vlastníctvo ďalšej nehnuteľnosti (pozemok veľkej rozlohy) pred súdom zamlčala. Vzhľadom na vyššie uvedené prvostupňový súd posúdil žiadosť navrhovateľky ako nedôvodnú.

Uvedené uznesenie napadla v zákonom stanovenej lehote odvolaním navrhovateľka žiadajúc, aby odvolací súd opätovne prehodnotil jej majetkové pomery a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že jej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov vyhovie. Súdu prvého stupňa vytkla, že nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. K vlastníctvu viacerých nehnuteľností uviedla, že rodinný dom na H. X T. U., ku ktorému vlastní podiel 3/8, dlhodobo užíva výlučne odporca 1/ a ona z tohto domu nemá žiaden prospech ani úžitok. Ďalej uviedla, že pravdou, že do žiadosti neuviedla vlastníctvo nehnuteľnosti T. X..Ú. T., K. W., na ktorú skutočnosť (nie úmyselne) zabudla. Na vysvetlenie uviedla, že tieto pozemky nikdy nepovažovala za majetok významnej hodnoty; nadobudla ich na základe dedičstva po matke a následnej pozemkovej úprave. V čase dedenia zdedila pre nemožnosť delenia absolútnu väčšinu pozemkov jej sestra - E. R. a ona zdedila „len“ 1/6 podiel na väčšej parcele. V roku 2009 došlo rozhodnutím o pozemkových úpravách k tomu, že je v súčasnosti výlučnou vlastníčkou tohto pozemku. Argumentovala tým, že vnútorne však vždy bola presvedčená, že relevantné pozemky zdedila jej sestra a svoj podiel a neskoršie výlučné vlastníctvo nebrala ako relevantný majetok. Navyiac nemá z neho žiaden príjem, ktorý by významne vylepšoval jej životnú situáciu. Príjmy za prenájom 1 ha ornej pôdy sa všeobecne pohybujú v desiatkach € ročne, nie viac. Preto tento pozemok zabudla do žiadosti uviesť. Ohľadom mesačného príjmu potvrdila, že je v pracovnom pomere len do 31.12.2012 a po uvedenom dátume sa jej príjem výrazne zníži. Záverom odvolania poukázala na § 7 ods. 9 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. V tomto prípade, keďže sa jedná o nehnuteľný majetok v okrese Bratislava I, môže byť súdny poplatok mimoriadne vysoký vzhľadom na jej majetkové pomery a jeho zaplatenie môže brániť jej prístupu k spravodlivosti.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., následne vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) po tom, ako odvolaniu voči uzneseniu, ktoré vydal vyšší súdny úradník, sudca súdu prvého stupňa nevyhovel (§ 374 ods. 4 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Podľa § 138 ods. 1 prvá veta O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Citované zákonné ustanovenie upravuje tzv. individuálne oslobodenie od súdnych poplatkov, t.j. oslobodenie, ktoré na rozdiel od oslobodenia zákonného (vecného a osobného) upraveného zákonom č. 71/1992 Zb., súd môže i nemusí na návrh účastníka priznať. Na to, aby súd takéto oslobodenie priznal, musí byť splnených niekoľko zákonných predpokladov.

Okrem spôsobilého subjektu, ktorý návrh na oslobodenie podáva, prvou zákonnou podmienkou priznania individuálneho oslobodenia od súdnych poplatkov je, aby účastník o oslobodenie požiadal. Druhou zákonnou podmienkou je, že oslobodenie odôvodňujú pomery účastníka. Obsah pojmu „pomery účastníka“ zákon síce nešpecifikuje, no z podstaty oslobodenia jednoznačne vyplýva, že ide predovšetkým o pomery majetkové, pričom u fyzických osôb sa posudzujú zároveň pomery osobné, zárobkové, rodinné, sociálne a zdravotné. V procese skúmania majetkových a iných pomerov účastníka je potom potrebné, aby súd skúmal predovšetkým tie okolnosti, ktoré nie sú len prechodnej povahy, pričom tieto okolnosti musia byť natoľko závažné, že poplatník objektívne nemôže splniť svoju poplatkovú povinnosť, alebo že jej splnenie od neho nemožno spravodlivo požadovať.

Poslednou, treťou zákonnou podmienkou je, že u účastníka žiadajúceho o oslobodenie nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. O svojvôli pri uplatňovaní či bránení práva možno hovoriť v súvislosti so zneužitím práva účastníkom, o zrejme bezúspešné uplatňovanie či

bránenie práva pôjde vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa možno bez dokazovania dospieť k nepochybnému záveru o tom, že jeho návrhu nemožno vyhovieť.

Pri rozhodovaní o žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je úlohou súdu vyhodnotiť celkové majetkové pomery žiadateľa, a to aj vzhľadom na povahu a výšku uplatňovaného nároku, ktorý je predmetom konania a z ktorého sa odvíja aj výška súdneho poplatku; tiež posúdiť, či nepriaznivé pomery účastníka sú výsledkom subjektívneho zavinenia žiadateľa alebo či sú objektívne dané okolnosťami existujúcimi nezávisle od jeho vôle. Súd musí zároveň pri rozhodovaní o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov dbať o to, aby nedochádzalo k zneužívaniu inštitútu priznanie oslobodenia v tom smere, že účastník si žalobným návrhom uplatní neprímerane vysokú sumu podľa svojej úvahy s úmyslom vyhnúť sa zaplateniu súdneho poplatku, pretože si je vedomý toho, že vyrubený súdny poplatok z takejto vysokej sumy ďaleko prevyšujúci jeho zárodkové a majetkové možnosti, nebude za žiadnych okolností schopný vzhľadom na svoje pomery zaplatiť.

Z uvedeného teda vyplýva, že pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to že : 1. oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2. nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto podmienok nie je splnená čo i len jedna, nemožno žiadosti účastníka o oslobodenie od súdnych poplatkov vyhovieť.

Z obsahu spisu v danej veci vyplýva, že predmetom konania zrušenie a vzájomné vyporiadanie podielového spoluvlastníctva navrhovateľky s odporcami k rodinnému domu, t.j. nehnuteľnosti bližšie špecifikovanej v návrhu navrhovateľky zo dňa 11.07.2012.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa postupoval vecne správne, keď podľa § 138 ods. 1 O.s.p. zisťoval pomery na strane navrhovateľky a vyzval ju na zdokladovanie svojich majetkových a finančných pomerov. Navrhovateľka - žiadateľka o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov - predložila súdu prvého stupňa Tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania z ktorého vychodí, že navrhovateľka vzhľadom k svojim majetkovým pomerom nespĺňa predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Po dôslednom oboznámení sa s navrhovateľkou predloženými dokladmi ako aj s celým spisovým materiálom odvolací súd, s poukazom na vyššie uvedené, dospel k totožnému záveru ako súd prvého stupňa, a to že žiadosť navrhovateľky o oslobodenie od súdnych poplatkov je nedôvodná, nakoľko jej majetkové pomery priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov neodôvodňujú. Ani podané odvolanie a argumentácia navrhovateľky v ňou uvedená, nie sú spôsobilé zmeniť názor resp. záver odvolacieho súdu, že navrhovateľka nie je nemajetná. Finančné a celkovo posudzované majetkové pomery navrhovateľky uhradenie súdneho poplatku umožňujú s tým, že ich možno hodnotiť ako nie nepriaznivé.

S poukazom na vyššie uvedené, keď navrhovateľka nespĺnila jednu z dvoch základných podmienok na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov - že to odôvodňujú jej pomery - je rozhodnutie súdu prvého stupňa o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov navrhovateľky správne.

Vzhľadom na charakter námietok uplatnených navrhovateľkou v odvolaní, považuje odvolací súd za potrebné dodať, že právo na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nezahŕňa právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho skutkovými a právnymi názormi, navrhovaným hodnotením dôkazov; rovnako nezakladá právo účastníka na to, aby bol v konaní pred súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho návrhmi. Z uvedeného možno dôvodiť, že právo na spravodlivý súdny proces neobsahuje ani právo na vyhovie procesnému návrhu účastníka na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, a teda mu nezaručuje ani bezvýhradné právo na bezplatné súdne konanie. Ústava Slovenskej republiky garantuje každému občanovi právo na súdnu ochranu, neznamená to však, že mu garantuje súdnu ochranu bezplatne, t.j. bez splnenia poplatkových povinností, ktoré zákon s uplatnením práva na súdnu ochranu spája.

Odvolací súd zastáva názor, že prvostupňový súd správne rozhodol, že u navrhovateľky nie sú podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, a preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.